

**Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΚΑΙ
Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ**

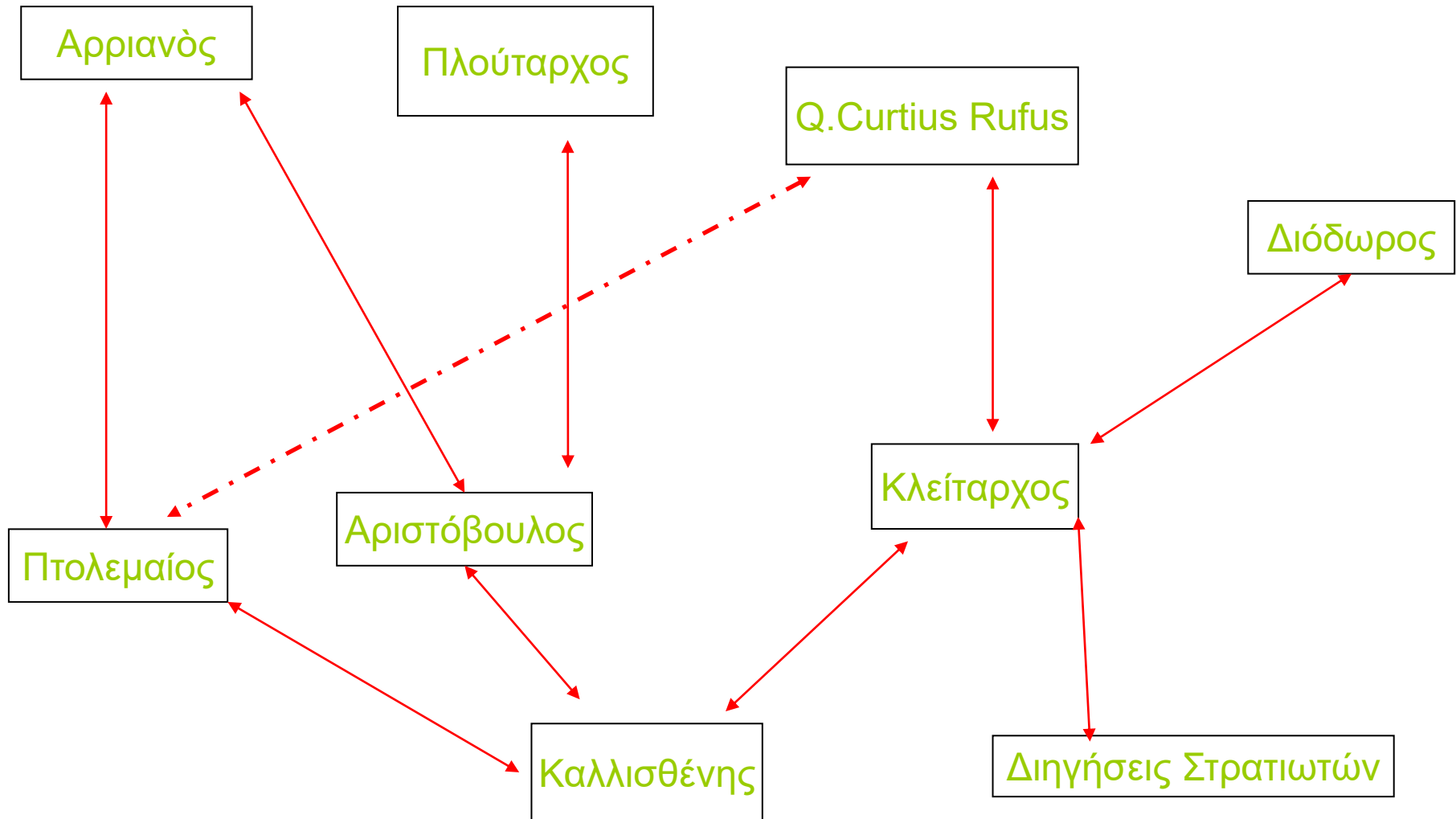
ΠΗΓΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ

- Διόδωρος (β' μισό του 1^{ου} αι. π.Χ.)
- Στράβων (αρχές 1^{ου} αι. μ.Χ.)
- Κούρτιος Ρούφος (1^{ος} αι. μ.Χ.)
- Αρριανός (α' μισό 2^{ου} αι. μ.Χ.)
- Πλούταρχος (α' μισό 2^{ου} αι. μ.Χ.)

ΠΗΓΕΣ ΑΦΟΜΟΙΩΜΕΝΕΣ ΣΕ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΟΥΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

- Καλλισθένης
 - Αναξιμένης
 - Νέαρχος
 - Πτολεμαίος
 - Αριστόβουλος
 - Κλείταρχος
-
- Βλ. F. Jacoby, Die Fragmente der Griechischen Historiker, 1923-1958

Διάγραμμα των φιλολογικών πηγών για τον Μ. Αλέξανδρο.

Ο Αλέξανδρος Γ' (Γλυπτοθήκη Μονάχου)

Χρονολογίες-Σταθμοί

- 338
- 337
- 336
- 335
- 334-331
- 331-320/29
- 330
- 329-326
- 326-324
- 324
- 323
- Μάχη της Χαιρώνειας
- Το Κοινό των Ελλήνων κηρύσσει πόλεμο στην Περσία
- Δολοφονία του Φιλίππου στις Αιγές, ανάρρηση του Αλέξανδρου στο θρόνο
- Καταστροφή της Θήβας
- Κατάκτηση Μικράς Ασίας, Αιγύπτου, Κυρήνης
- Ο Αλέξανδρος στη Μεσοποταμία (Βαβυλώνα, Σούσα, Περσέπολη, Εκβάτανα)
- Θάνατος του Δαρείου
- Κατάκτηση Βακτριανής-Σογδιανής, έως την Ινδία
- Στάσις του στρατεύματος, επιστροφή στα Σούσα μέσω της Γεδρωσίας
- Ο Αλέξανδρος στα Σούσα
- Ο Αλέξανδρος στη Βαβυλώνα, θάνατος του Αλέξανδρου

Σύνθεση εκστρατευτικού σώματος

32000 πεζοί (Μακεδόνες, Έλληνες από τις πόλεις της Κορινθιακής συμμαχίας, Έλληνες μισθοφόροι, άνδρες βαλκανικής καταγωγής)

5500 ιππείς (Μακεδόνες, Θεσσαλοί, Έλληνες σύμμαχοι, μισθοφόροι ιππείς, Θράκες)

160 πλοία συμμάχων

Σύμβουλοι, τεχνικοί, μηχανικοί, διανοούμενοι, αυλή εν κινήσει

Η μακεδονική φάλαγγα

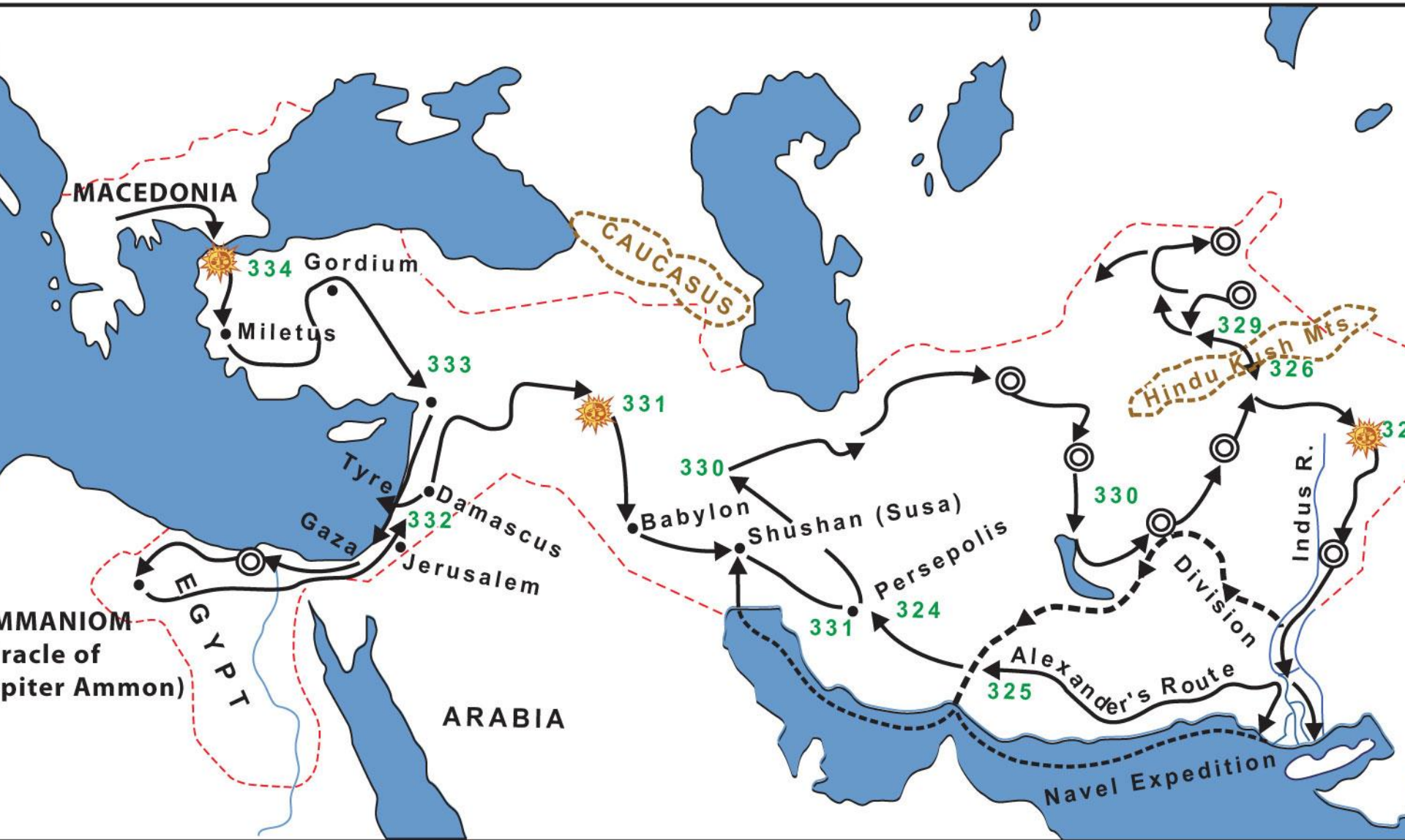
Συμβολισμοί στην έναρξη της εκστρατείας

- Ο στρατός πέρασε στη Μικρά Ασία στο σημείο που είχε περάσει και ο Ξέρξης στην Ευρώπη.
- Ο Αλέξανδρος πρόσφερε θυσία στον Πρωτεσίλαο, ήρωα που σύμφωνα με την παράδοση πάτησε πρώτος τα εδάφη της Ασίας κατά τον Τρωϊκό πόλεμο.
- Από το πλοίο έριξε ακόντιο στο ασιατικό έδαφος (δορύκτητος χώρα).
- Στην Τροία στήθηκαν βωμοί για τον Δία, την Αθηνά και τον Ηρακλή και προσφέρθηκε θυσία στην Αθηνά Ιλιάδα και εξιλαστήριες θυσίες για το φόνο του Πριάμου από το Νεοπτόλεμο (τον οποίο ο Αλέξανδρος θεωρούσε πρόγονό του).
- Στεφάνωσε τον τάφο του Αχιλλέα και ο Ηφαιστίων εκείνον του Πατρόκλου.

Η εκστρατεία σε ενότητες

- Μικρά Ασία – ο ρόλος του ελευθερωτή.
- Αίγυπτος – ο Αλέξανδρος ως φαραώ.
- Περσικές πρωτεύουσες (Βαβυλώνα, Σούσα, Περσέπολη, Εκβάτανα). Τελειώνει η εκστρατεία των αντιποίνων, ο Αλέξανδρος ως Μέγας βασιλεύς.
- Ανατολικές σατραπείες. Ο Αλέξανδρος στα όρια της περσικής αυτοκρατορίας.
- Ινδίες. Στα σύνορα της οικουμένης.

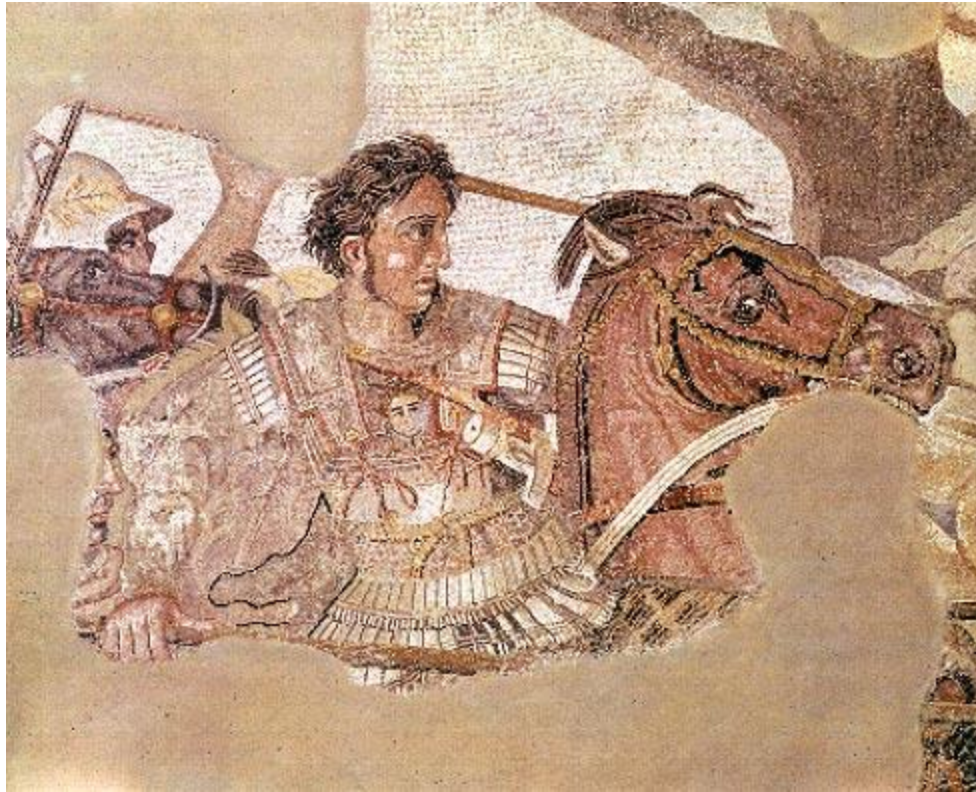
CAMPAIGNS OF ALEXANDER THE GREAT

0 Miles 600

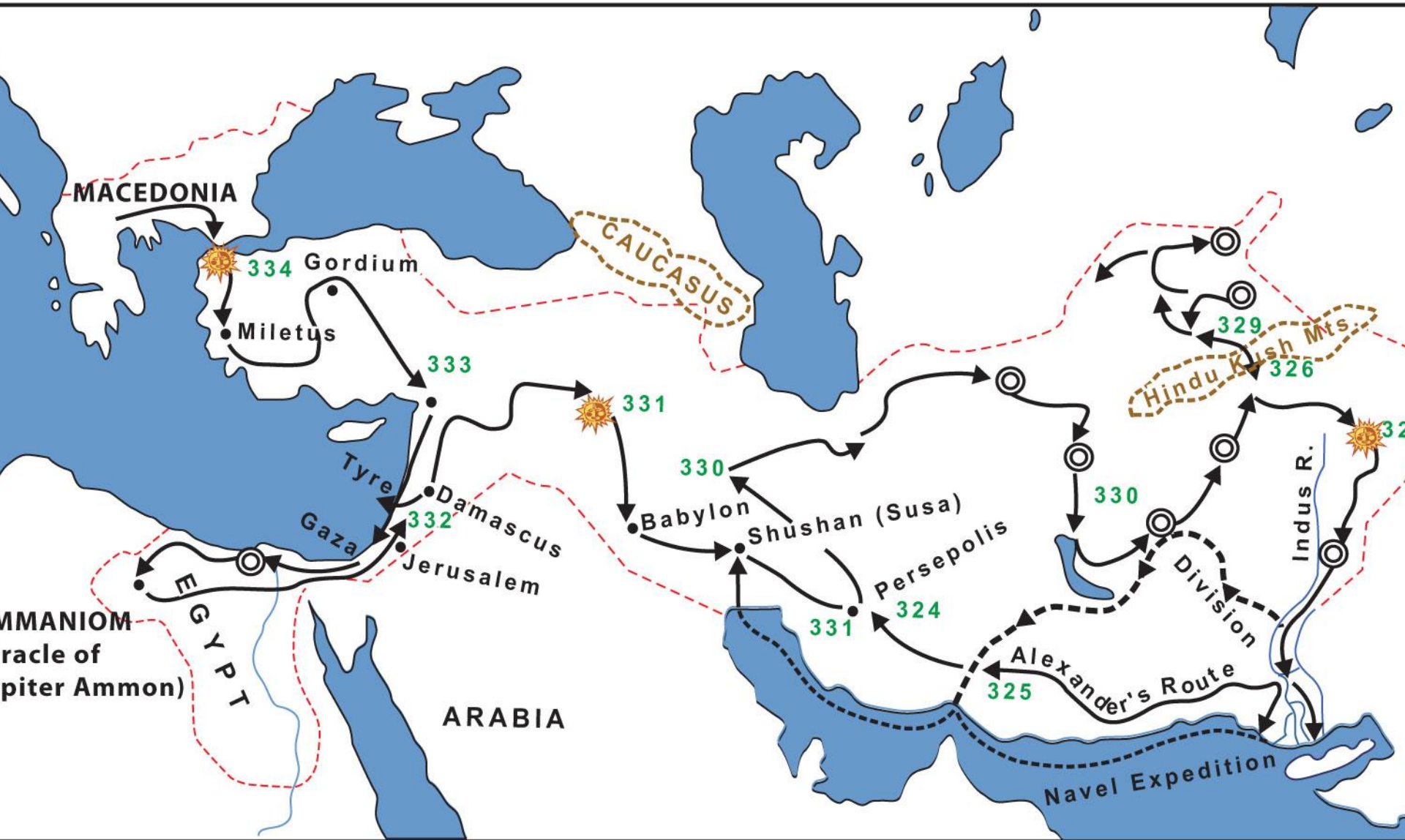
- ⊙ Cities Named After Alexander
- ☀ Decisive Battles

Ο Αλέξανδρος Γ' στην μάχη της Ισσοῦ (Μουσείο Νεάπολης)

CAMPAIGNS OF ALEXANDER THE GREAT

0 Miles 600

- ⊙ Cities Named After Alexander
- ☀ Decisive Battles

- 330 π.Χ. απολύει τα στρατεύματα των Ελλήνων συμμάχων δίνοντας τέλος στην εκστρατεία των αντιποίνων.
- 330 π.Χ. θάβει με τιμές τον Δαρείο στην Περσέπολη.
- 330-327 π.Χ. εκστρατεία στο ανατολικό Ιράν. Καταδιώκει τον Βήσσο στο ΒΑ Ιράν. Εκστρατεία στη Βακτριανή και Σογδιανή. Δίνει αρμοδιότητες σε Πέρσες. Υιοθετεί στοιχεία της περσικής αυλής. Παντρεύεται τη Ρωξάνη, κόρη ηγεμόνα της Σογδιανής. Δημιουργεί ένα υβρίδιο μακεδονικής-περσικής μοναρχίας. Θανατώνει το Φιλώτα και τον Παρμενίωνα. Θανατώνει τον Κλείτο που αντιδρά στην εξύμνηση του Αλεξάνδρου. Θανατώνει τον Καλλισθένη που αντιδρούσε στην απαίτηση προσκύνησης.
- 327-325 π.Χ. εκστρατεία στην Ινδία.
- 325-324 π.Χ. πορεία επιστροφής στα Σούσα.

- 324 π.Χ. Διάλυση των σατραπικών στρατών. Αποστράτευση παλαίμαχων Μακεδόνων. Ένταξη 10.000 Ιρανών στον στρατό.
- 324 π.Χ. αναγνωρίζει ως νόμιμους γάμους τις σχέσεις με Ιρανές παλλακίδες. Παντρεύεται μια κόρη του Αρταξέρξη και μια του Δαρείου στα Σούσα μαζί με 90 εταίρους. Νομιμοποιεί τους γάμους στρατιωτών του με Ιρανές.
- 324 π.Χ. διατάζει να επιστρέψουν στις ελληνικές πόλεις οι εξόριστοι.
- 323 π.Χ. θάνατος στην Βαβυλώνα.

Η θεοποίηση του Αλέξανδρου - Τα συστατικά της θεοποίησης

- Θεία καταγωγή
- Απαίτηση προσκύνησης (327 π.Χ.)
- Απαίτηση (;) απόδοσης θεικών τιμών στον ίδιο και στον νεκρό Ηφαιστίωνα από όλους τους Έλληνες (324/3 π.Χ.)
- Υποδοχή θεωρών, δηλ. πρέσβων που αποστέλλονται σε θεούς και ιερά (323 π.Χ. στη Βαβυλώνα)

Οργάνωση βασιλείου

- **Σατραπική διοίκηση και οικονομία**

Διατήρηση των σατραπειών στην περιοχές της Μικράς Ασίας.

Διοικητικό μωσαϊκό στη Συρία-Παλαιστίνη (πόλεις-κράτη Φοινίκης, Ιουδαϊκά ιερατεία), τοπικοί ηγεμόνες συνυπάρχουν με μακεδόνες διοικητές.

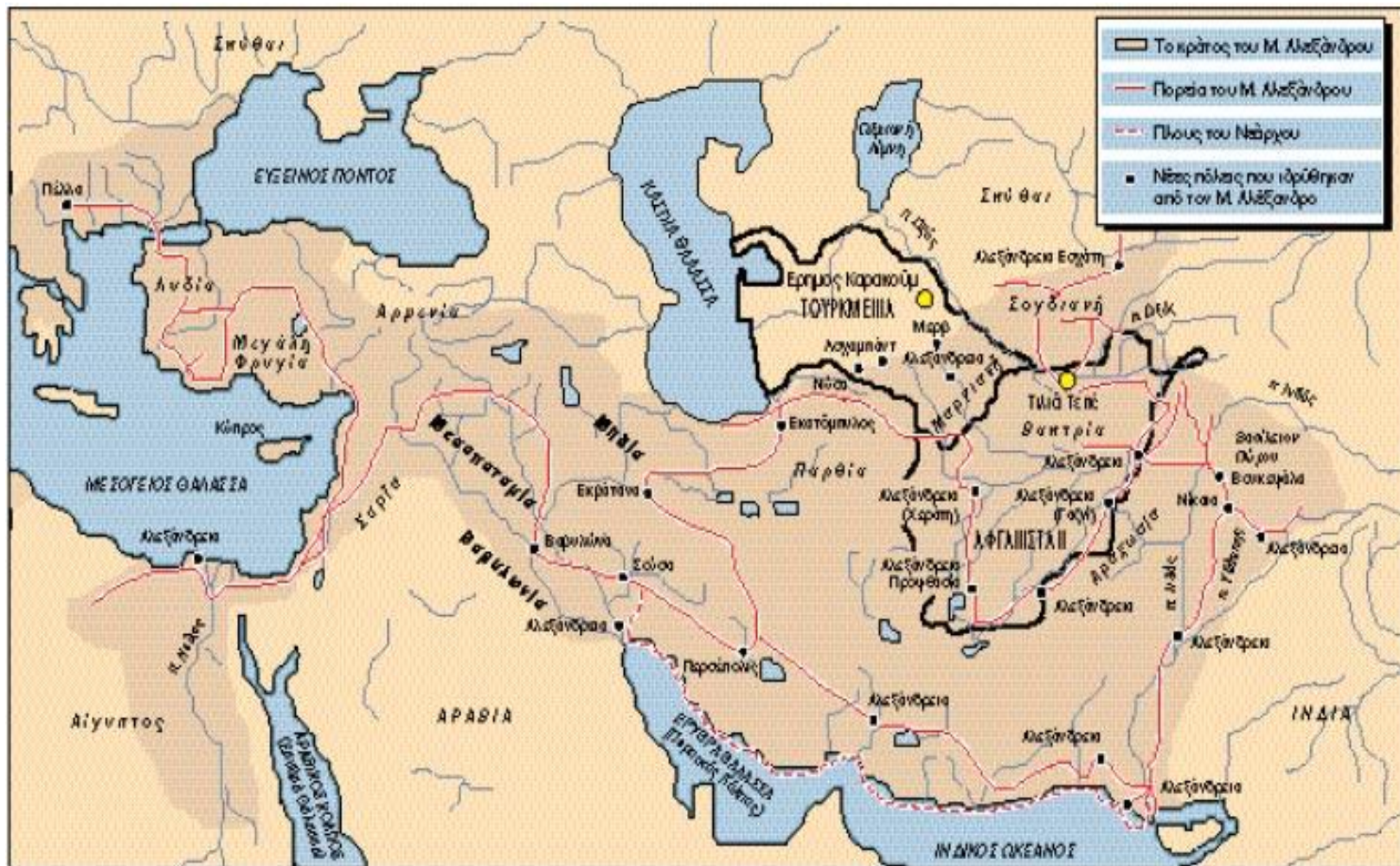
Διαίρεση Αιγύπτου σε Άνω και Κάτω (τα δύο παλαιά βασίλεια). Πολιτική διοίκηση σε δύο αυτόχθονες νομάρχες.

Στην Μεσοποταμία, Περσία: τοπικοί σατράπες στην πολιτική διοίκηση, Μακεδόνες στην στρατιωτική.

Στις πιο ανατολικές περιοχές οι πρίγκηπες (ύπαρχοι κατά τον Αρριανό) διατηρούσαν τα καθεστώτα τους, αν παραδίδονταν, διαφορετικά εκθρονίζονταν και αντικαθίσταντο από πιο συνεργάσιμους.

Ελληνικές πόλεις

- 70 (?) νέες πόλεις
(Πλούταρχος, Ηθικά 328)
- Στρατιωτικές αποικίες.
- Παλαιές ελληνικές πόλεις.
- Πόλεις ανεξάρτητες;

Αρριανός, Ἀνάβασις 1.17.10 & 1.18.2

- Τετάρτη δὲ ἡμέρα εἰς Ἐφεσον ἀφικόμενος τοὺς τε φυγάδας, ὅσοι δι' αὐτὸν ἐξέπεσον τῆς πόλεως, κατήγαγε καὶ τὴν ὀλιγαρχίαν καταλύσας δημοκρατίαν κατέστησε. Τοὺς δὲ φόρους, ὅσους τοῖς βαρβάροις ἀπέφερον, τῇ Ἀρτέμιδι ξυντελεῖν ἐκέλευσεν.
- ... καὶ τὰς μὲν ὀλιγαρχίας πανταχοῦ καταλύειν ἐκέλευσεν, δημοκρατίας δὲ [τε] ἐγκαθιστάναι καὶ τοὺς νόμους τοὺς σφῶν ἑκάστοις ἀποδοῦναι, καὶ τοὺς φόρους ἀνεῖναι, ὅσους τοῖς βαρβάροις ἀπέφερον. Αὐτὸς δὲ ὑπομείνας ἐν Ἐφέσῳ θυσίαν τε ἔθυσσε τῇ Ἀρτέμιδι καὶ πομπὴν ἐπεμψε ξὺν τῇ στρατιᾷ πάσῃ ὥπλισμένη τε καὶ ὡς ἐν μάχην ξυντεταγμένη.

- Την τέταρτη μέρα φτάνοντας στην Έφεσο κάλεσε πίσω όσους φυγάδες έφυγαν από την πόλη εξαιτίας του, κατέλυσε την ολιγαρχία και εγκατέστησε δημοκρατία. Και διέταξε να καταβάλλουν στην Άρτεμη τους φόρους που πλήρωναν στους βάρβαρους.
- Διέταξε παντού την ανατροπή των ολιγαρχιών, και την εγκαθίδρυση δημοκρατιών, την επαναφορά σε κάθε πόλη των δικών της νόμων και την κατάργηση των φόρων που πλήρωναν στους βάρβαρους.

Tod, *A Selection of Greek Historical Inscriptions* 192, Χίος, 332 π.Χ.

ἐπὶ Δεισιθέου πρυτάνεος, παρὰ βασιλέως Ἀλε[ξάνδρ]ου Χιώ[ν τῶι]
δήμῳ. *vacat*

*τοὺς φυγάδας τοὺς ἐκ Χίου κατιέναι πάντας, πολίτευμα δ' [εἶ]-
ναι ἐν Χίῳι δῆμον. αἶρεθῆναι δὲ νομογράφους οἵτινες γρά-
5 ψουσι καὶ διορθώσουσι τοὺς νόμους, ὅπως μηδὲν ἐναντί-
ον ἢ τῆι δημοκρατίαι μηδὲ τῆι τῶν φυγάδων καθόδῳι. τὰ δὲ δι-
ορθωθέντα ἢ γραφέντα ἐπαναφέρεσθαι πρὸς Ἀλέξανδρον.
παρέχειν δὲ Χίους τριῆρεις εἴκοσι πεπληρωμένους τοῖς αὐ-
τῶν τέλεσιν, ταύτας δὲ πλεῖν μέχρι ἂν καὶ τὸ ἄλλο ναυ-
10 τικὸν τὸ τῶν Ἑλλήνων μεθ' ἡμῶν συμπληῖ. τῶν δὲ προδόντων
τοῖς βαρβάροις τὴν πόλιν ὅσοι μὲν ἂν προεξέλθωσιν φεύγειν
αὐτοὺς ἐξ ἀπασῶν τῶν πόλεων τῶν τῆς εἰρήνης κοινωνου-
σῶν καὶ εἶναι ἀγωγίμους κατὰ τὸ δόγμα τὸ τῶν Ἑλλήνων· ὅσο[ι]
δ' ἂν ἐγκαταλειφθῶσιν ἐπανάγεσθαι καὶ κρίνεσθαι ἐν τῶι τῶν Ἑλ-
15 [λ]ήνων συνεδρίῳι. ἐὰν δὲ τι ἀντιλέγηται τοῖς κατεληλυ-
[θ]όσι καὶ τοῖς ἐν τῆι πόλει, κρίνεσθαι περὶ τοῦτο αὐτοὺς πα-
[ρ'] ἡμῖν. μέχρι ἂν διαλλαγῶσι Χῖοι, φυλακὴν εἶναι παρ' αὐτοῖς πα<ρ'>
Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως, ὅση ἂν ἱκανὴ ἦ· τρέφειν δὲ
ταύτην Χίους.*

- Επί προϋπάνεως Δεισιθέου. Από τον βασιλέα Αλέξανδρο προς το δήμο των Χίων. Να επαναπατριστούν οι πολιτικοί εξορίστοι της Χίου και να έχει η Χίος δημοκρατικό πολίτευμα. Οι Χίοι να εκλέξουν νομοθέτες, για να συντάξουν και να διορθώσουν τους νόμους, ώστε τίποτα να μην αντιτίθεται στη δημοκρατία ούτε στην επιστροφή των πολιτικών εξορίστων. Τους νόμους, που θα τροποποιήσουν ή θα συντάξουν, να τους υποβάλουν στον Αλέξανδρο. Να παρέχουν οι Χίοι 20 τριήρεις εξοπλισμένες με δικά τους έξοδα, και αυτές να βρίσκονται στην ενεργό υπηρεσία, όσο χρόνο και το υπόλοιπο ελληνικό ναυτικό θα συμπράττει με το δικό μας. Από εκείνους που πρόδωσαν την πόλη στους βαρβάρους, όσοι προλάβουν και φύγουν, να εξορίζονται από όλες τις πόλεις που συμμετέχουν στην ειρήνη, και να διώκονται σύμφωνα με κοινή απόφαση των Ελλήνων. Όσοι τυχόν συλληφθούν, να τους φέρουν πίσω και να τους κρίνει το Συνέδριο των Ελλήνων. Αν προκύψουν διαφορές μεταξύ εκείνων που θα επανέλθουν από την εξορία και αυτών που βρίσκονται στην πόλη, να επιλύονται από δικό μας δικαστήριο. Μέχρι να συμφιλιωθούν οι Χίοι, να εδρεύει φρουρά του βασιλέα Αλέξανδρου, όση είναι επαρκής, και να αναλάβουν τη διατροφή τους οι Χίοι.